

MATKAILU-, RAVITSEMIS JA TALOUSALA

Talouuskoulu

Ei tutkintoon valmistava

Opetussuunnitelma 20 ov

SISÄLLYSLUETTELO

1. Koulutuksen tehtävät ja tavoitteet	2
1.1. Koulutuksen tarkoitus	2
1.2. Toiminnan lähtökohdat	2
1.3. Talouskoulun tavoitteet	3
2. Talouskoulun opintojen laajuus ja muodostuminen	4
2.1. Opintojen laajuus	4
2.2. Opintojen muodostuminen	4
3. Opintojen tavoitteet	5
3.1. Pakolliset opinnot	5
3.1.1. Ruoanvalmistus ja leipominen	5
3.1.2. Ruoka- ja tapakulttuuri	8
3.1.3. Kodin ja tekstiilien hoito ja sisustaminen	10
3.1.4. Yhteiskunnassa ja kuluttajana toimiminen	14
3.1.5. Käsityöt	16
3.2. Vapaasti valittavat opinnot	19
4. Opiskelijan arviointi	19
4.1. Arvioinnin perusteet	19
4.2. Arvosana-asteikko ja arvosanojen muuntaminen	20
4.3. Todistukset	21
4.4. Arviointi erityisopetuksessa	22
4.5. Maahanmuuttaja opiskelijoiden arviointi	22

1. KOULUTUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1.1. KOULUTUKSEN TARKOITUS

Laissa ammatillisesta koulutuksesta (L630/98 3§) on säädetty muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävästä kotitalousopetuksesta (talouskoulu).

Taloukoulun tehtävänä on antaa opiskelijalle valmiuksia omassa elämässä selviytymiseen yksilönä, perheen ja yhteiskunnan jäsenenä sekä kuluttajana. Lisäksi koulutus kannustaa opiskelijaa harrastuksiin ja persoonallisuuden kehittämiseen sekä tukee uran- ja ammatinvalintaa tarjoamalla hänelle vapaasti valittavia opintoja ja opinto-ohjausta. Koulutuksessa luodaan avoin ja myönteinen oppimisympäristö, jossa elämäntaidot vahvistuvat ja opiskelijasta kehittyy vastuuntuntoinen ja velvollisuuksistaan huolehtiva kansalainen.

Opetuksessa kiinnitetään huomiota oppimisvalmiuksiltaan ja -tavoitteiltaan erilaisiin opiskelijoihin sekä tarvittaessa kehitetään tukitoimia yhteistyössä kotien ja koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

1.2. TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

ARVOT

Koulutuksen keskeisenä tavoitteena on oppimistavoitteiden ohella opiskelijan persoonallisuuden monipuolinen kehitys ja kasvu yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi jäseneksi. Keskeisiä arvokohtia ovat demokratia ja tasa-arvo, kodin ja perheen arvostus, vastuu lähimmäisistä, työn kunnioittaminen, suvaitsevaisuus sekä kansallinen kulttuuriperintö ja kansainvälisyys.

IHMISKÄSITYS

Opetuksessa lähtökohtana olevan ihmiskäsityksen mukaan jokainen ihminen on arvokas ja ainutkertainen. Jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen elämään ja tasa-arvoisiin mahdollisuuksiin opiskella. Ihmisen perusolemukseen kuuluu pyrkimys hyvään ja itsensä kehittämiseen. Jokainen opiskelija on yksilö, joka haluaa tehdä opiskelussaan yksilöllisiä valintoja ja vaikuttaa itse omaan oppimiseensa. Tällainen ihmiskäsitys korostaa opiskelijan roolia aktiivisena toimijana. Vastuullinen opiskelija pitää huolta myös toisista ja erityisesti heistä, jotka eivät selviydy täysipainoisesti omin voimin.

TIETO JA OPPIMISKÄSITYS

Osaaminen on teorian ja käytännön taitojen integroitunut kokonaisuus, joka näkyy sujuvana toimintana, käytännön taitoina ja kyynä ratkaista ongelmia työtilanteissa. Osaamiseen sisältyy tiedollinen perusta ja harjaantumisen kautta muodostunut käytännön taito. Se on myös "äänetöntä" tietoa, tunteita, kokemuksia ja oivallusta, joiden avulla selvittää joustavasti erilaisista työtilanteista. Työelämän muuttuvat vaatimukset edellyttävät opiskelijalta myös itsearviointi- ja oppimistaitoja, itsenäistä ongelmanratkaisukykyä sekä kykyä suhtautua kriittisesti ja oppia jatkuvasti uutta, kokemuksiaan hyödyntäen.

Opiskelija on itse vastuussa oppimisestaan. Syvälinen oppiminen vaatii mahdollisuutta käsitellä oppimiskokemuksia yhdessä opettajien kanssa. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijan yksilölliset kokemukset ja opiskelutyyli. Yhdessä tekeminen ja ryhmässä oppiminen on myös tärkeää.

KÄSITYKSET TYÖSTÄ JA AMMATTITÄIDOSTA

Talouskoulu valmentaa opiskelijoita ammatilliseen koulutukseen. Opetus perustuu samantyyppiseen käsitykseen työstä ja ammattitaidosta kuin ammatillinen koulutus. Talouskoulussa opiskelija voi harjaantua uudenlaisen ammattitaidon vaatimuksiin. Osaaminen määritellään työ- ja toimintakokonaisuuksien hallinnaksi. Tämä edellyttää kaikille yhteisten ydintaitojen, työn perustana olevan tiedon työmenetelmien, työvälineiden ja -materiaalien, työprosessien sekä työn eettistä hallintaa. Nämä asiat kuvataan opintokokonaisuuksien tavoitteissa osaamisena. Vastaavasti arviointikriteereissä osoitetaan osaamisen tasovaatimukset.

1.3 TALOUSKOULUN TAVOITTEET

Talouskoulun yleistavoitteina ovat monipuoliset valmiudet oman kotitalouden hoitamiseen. Opiskelija harjaantuu suunnittelemaan ja tekemään kotitaloustöitä tarkoituksen mukaisesti, taloudellisesti, turvallisesti ja luovasti. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija kehittyy yhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi ja pystyy suunnittelemaan omaa uraa ja ammatinvalintaa.

Talouskoulun suorittaneella on käsitys tehtävistä yksilön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta. Hän osaa toimia yhteiskunnan jäsenenä ja tuntee omaa perhettään koskevia säädöksiä ja sosiaaliturvaa. Hän tuntee kansantalouden ja kotitalouksien taloudellista toimintaa sekä tutustuu erilaisten kotitalouksien kulutustottumuksiin. Osaa toimia harkitsevana kuluttajana kansainvälistyvillä markkinoilla ja ymmärtää omien valintojen vaikutukset omaan elämäänsä ja elinympäristöönsä.

Talouskoulun suorittaneella on käsitys kotitalouksien tarpeista ja voimavaroista eri elämän vaiheissa. Hän osaa suunnitella kotitalouden toimintaa sekä tehdä suunnitelmallisesti kotitaloustöitä ja harkintoja. Hän ymmärtää ravitsemuksen, asuinympäristön ihmisen ja fyysisen terveyden yhteyden yksilön ja kotitalouden hyvinvointiin. Hän osaa suunnitella asunnosta esteettisen, viihtyisän ja turvallisen kodin. Hän tuntee myös kotitalouteen liittyvät ympäristöasiat.

Talouskoulun suorittanut on perehtynyt sairautta ehkäiseviin ja terveyden ylläpitämistä edistäviin elämäntapoihin. Hän osaa huolehtia omasta ja lähimmäisen hyvinvoinnista. Hän osaa ottaa käyttäytymisessään huomioon toiset ihmiset sekä tuntee tavallisimmat käyttäytymissäännöt. Hän on tutustunut suomalaiseen kulttuuriin ja muihin kulttuureihin voidakseen kunnioittaa ja suvaita erilaisia ihmisiä ja heidän tapojaan. Talouskoulun suorittanut osaa hakea tietoa erilaista tietolähteistä ja asiantuntijoilta sekä käyttää hyödykseen teknologian antamia mahdollisuuksia.

Koulutuksen tavoitteena on lisäksi antaa opiskelijalle kansalaisvalmiuksia, joiden avulla opiskelijat pystyvät seuramaan yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia sekä toimimaan muuttuvissa oloissa.

- Kestävän kehityksen edistämisen tavoitteena on, että opiskelija tuntee kestävän kehityksen tavoitteita ja motivoituu toimimaan niiden suuntaisesti. Hän toimii

ympäristömyönteisesti ja tuntee erityisesti kotitaloustuotteiden kierrätystä, uudelleenkäyttöä ja ympäristöä säästävää käsittelyä.

- Kuluttaja osaamisen tavoitteena on, että opiskelija osaa ottaa hankinnoissaan huomioon kuluttajan oikeudet, velvoitteet ja vastuun sekä toimia kansalaisena niiden mukaisesti. Opiskelija osaa toimia kuluttajana suomalaista elinkeino elämää edistävasti.
- Teknologian ja tietotekniikan hyödyntämisen tavoitteena on, että opiskelija arvostaa turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä. Hän osaa tunnistaa kodin vaaratilanteissa ja terveyshaittoja sekä suojautua niiltä ja torjua niitä. Hän osaa suunnitella kotiinsa ergonomisesti terveellisen työympäristön. Hän osaa pitää huolta omasta terveydestään ja ylläpitää työ- ja toimintakykyään.
- Kansainvälisyyteen kasvun tavoitteena on, että opiskelijaa tulee tarvittaessa toimeen vieras- tai monikulttuurisessa ympäristössä, voidakseen koulutuksen jälkeen työskennellä esimerkiksi au-pairina toisessa maassa.
- Yrittäjyyden kehittymisen tavoitteena on, että opiskelijasta kehittyy oma-aloitteinen, tunnollinen, rohkea, kekseliäs ja osaamistaan arvostava. Laadukkaaseen ja asiakaslähtöiseen toimintaan kehittymisen tavoitteena on että opiskelija osaa ottaa huomioon yksilölliset tarpeet erilaisissa tilanteissa.
- Koulutuksen tavoitteen tulee lisäksi olla, että opiskelijalle kehittyy seuraavia ammatillisessa peruskoulutuksessa tarvittavia valmiuksia: oppimistaidot, ongelmanratkaisutaidot, vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yhteistyötaidot sekä eettiset ja esteettiset taidot.

2. TALOUSKOULUN OPINTOJEN LAAJUUS JA MUODOSTUMINEN

2.1. OPINTOJEN LAAJUUS

Muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävän kotitalousopetuksen laajuudesta on määrätty asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A811/98, 20 §). Koulutuksen laajuus on 20 opintoviikkoa.

2.2. OPINTOJEN MUODOSTUMINEN

KOTITALOUSOPETUS (Talouskoulu)	20 ov
Pakolliset opinnot	17 ov
Opintokokonaisuudet 1- 4	
Vapaasti valittavat opinnot	3 ov

Yksi opintoviikko vastaa opiskelijan 40 tunnin työtä.

PAKOLLISET OPINTOKOKONAISUUDET

17 OV

1.	Ruoanvalmistus ja leipominen	7 ov
2.	Kodin ja tekstiilien hoito	4 ov
3.	Käsityöt	4 ov
4.	Yhteiskunnassa ja kuluttajana toimiminen	2 ov

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT

Ks. luku 3.2.

3. OPINTOJEN TAVOITTEET

3.1. PAKOLLISET OPINNOT 17 OV

3.1.1 RUOANVALMISTUS JA LEIPOMINEN 7 OV

Ravitsemus ja erityisruokavaliot 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee tavallisimmat ravintoaineet ja niiden vaikutukset sekä tietää, mikä merkitys monipuolisella ravinnolla on ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin.
- ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttavat ruoan valintaan.
- osaa muuntaa perusruokavalion tavallisimmiksi erityisruokavalioksi.

Keskeiset sisällöt

- ravinnon merkitys ja sen valintaan vaikuttavat tekijät.
- energia, energiaravintoaineet ja energian tarpeeseen vaikuttavat tekijät.
- vitamiinit ja kivennäisaineet ja niiden merkitys ravitsemuksessa.
- vesi ja juomat
- muut ravinnon sisältämät aineet
- ravitsemussuositukset ja aterijärjestys
- tavallisimmat erityisruokavaliot

Ruoanvalmistus ja leipominen 5 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee tavallisimmat kotitalouksissa käytetyt eri jalostusasteiset elintarvikkeet .
- osaa hankkia, säilyttää ja käsitellä kotitalouksissa käytettyjä peruselintarvikkeita taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.
- osaa verrata eri jalostusasteisten elintarvikkeiden hinta-laatusuhdetta kotona valmistettuihin sekä käytettävissä oleviin varoihin.
- tuntee kotien tavallisimmat ruokalajit sekä osaa niiden valmistuksen

- osaa ruokaa valmistaessaan valita kuhunkin tarkoitukseen sopivat elintarvikkeet, ruoanvalmistusmenetelmät ja työvälineet
- osaa suunnitella ja valmistaa kotona syötäviä terveellisiä ateriakokonaisuuksia sekä valmistaa ateriakokonaisuuteen kuuluvat ruokalajit siten, että ne ovat oikeaan aikaan valmiita, sopivan kypsiä ja ruokailtaessa lämpötilaltaan sopivia
- osaa valmistaa tavallisimpia leivonnaisia .
- tuntee ruokailussa ja tarjoilussa tarvittavia tavallisimpia astioita ja välineitä sekä osaa valita niistä kuhunkin käyttötarkoitukseen ja käytettävissä oleviin varoihin sopivat
- osaa kattaa pöydän ja laittaa ruoan tarjolle
- osaa käyttää tavallisimpia kodin keittiökoneita ja -laitteita
- osaa toimia hygieenisesti ja ymmärtää epähygieenisyyden seuraukset
- osaa puhdistaa keittiö ja ruokailutilan, keittiön koneet, laitteet, välineet ja astiat käyttöohjeiden mukaisesti
- osaa työskennellä työturvallisesti ja ergonomisesti
- osaa lajitella ja kierrättää keittiötyössä syntyviä jätteitä
- osaa tehdä keittiötoita yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa sekä toimia erilaisissa tilanteissa
- osaa ottaa vastaan ja antaa palautetta
- osaa arvioida omaa työtään ja kehittää itseään

Keskeiset sisällöt

- elintarviketietous
- elintarvikehygienia
- ruoanvalmistusmenetelmät
- perusruoanvalmistus ja leivonta
- keittiön koneet, laitteet ja työvälineet, niiden oikea käyttö ja puhdistus
- ruokailussa käytettävät tavallisimmat astiat ja välineet, pöydän kattaminen ja ruoan tarjollepano
- ateriansuunnittelu ja -valmistus käytettävissä olevan rahamäärän mukaisesti
- keittiön puhtaanapito ja jätehuolto

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- osaa suunnitella kotona syötäviä terveellisiä ateriakokonaisuuksia
- tuntee suomalaisen ruokakulttuurin pääpiirteitä, ateriajärjestyksen ja kotien tavallisimpia ruokalajeja
- tuntee tavallisimmat ravintoaineet ja niiden vaikutukset ja ymmärtää, mikä merkitys monipuolisella ravinnolla on ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin.
- ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttavat ruoan valintaan ja valmistukseen
- ymmärtää ravinnon ja liikunnan yhteyden terveellisiin elämäntapoihin
- osaa muodostaa kokonaisnäkömyksen ateriakokonaisuuden hinnasta ja verrata eri jalostusasteisten elintarvikkeiden hinta-laatusuhdetta kotona valmistettuihin sekä käytettävissä oleviin varoihin
- osaa arvioida aterian terveellisyyttä, taloudellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta

- osaa hankkia, säilyttää ja käsitellä kotitalouksissa käytettyjä peruselintarvikkeita taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti, jolloin hänen on tunnettava tavallisimmat kotitalouksissa käytetyt eri jalostusasteiset elintarvikkeet ja tiedettävä, mitä ruokaa niistä voi valmistaa
- osaa ottaa elintarvikkeiden valinnassa huomioon omat ja perheen tarpeet, ravintosisällön sekä tavallisimmat ruokavaliorajoitukset, jolloin hänellä on oltava käsitys elintarvikkeiden ravintoaineiden määrästä ja saannista ateriakokonaisuudessa
- osaa muuntaa perusruokavalioruokia tavallisimmiksi erityisruokavalioruoiksi
- osaa ottaa huomioon ruoanvalmistuksessa ja leipomisessa käytettävissä olevat voimavarat
- osaa kotinsa ruoanvalmistuksen perustyöt, kuten elintarvikkeiden käsittelyn ja ruoaksi valmistamisen sekä tarjolle panon
- tietää ruoanvalmistuksessa tapahtuvien tavallisimpien ilmiöiden vaikutuksen elintarvikkeiden rakenteeseen, ravintosisältöön ja koostumukseen
- osaa ruokaa valmistessaan valita kuhunkin tarkoitukseen sopivat elintarvikkeet, ruoanvalmistusmenetelmät ja työvälineet.
- osaa suunnitella ja valmistaa ateriakokonaisuuteen kuuluvat ruokalajit siten, että ne ovat oikeaan aikaan valmiita, sopivan kypsiä ja ruokailtaessa lämpötilaltaan sopivia.
- osaa kattaa pöydän ja laittaa ruoan kauniisti tarjolle
- osaa käyttää tavallisimpia kodin keittiökoneita ja -laitteita
- tuntee tarjoilussa tarvittavia tavallisimpia astioita ja välineitä sekä osaa valita niistä kuhunkin käyttötarkoitukseen ja käytettävissä oleviin varoihin sopivat
- osaa puhdistaa keittiö ja ruokailutila, astiat, keittiön tekstiilit sekä keittiön koneet, laitteet ja välineet käyttöohjeiden mukaisesti
- osaa toimia suunnitelmallisesti, kannattavasti ja oma-aloitteisesti töissä
- ymmärtää kestävä kehityksen periaatteet sähkön ja veden käytössä, elintarvikehankinnoissa ja keittiötyössä ja osaa lajitella ja kierrättää keittiötyössä syntyviä jätteitä
- osaa työskennellä työturvallisesti ja ergonomisesti
- osaa säilyttää keittiössä järjestyksen ja siisteyden sekä ymmärtää järjestyksen ja siisteyden vaikutuksen työn tehokkuuteen, miellyttävyyteen ja turvallisuuteen
- osaa toimia hygieenisesti ja ymmärtää epähygieenisyyden seuraukset
- osaa tehdä keittiötöitä yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa sekä toimia joustavasti ja ennakkoluulottomasti erilaisissa tilanteissa
- osaa ottaa vastaan ja antaa palautetta
- osaa arvioida omaa työtään ja kehittää itseään

Hyvä

Opiskelija

- tietää tavallisimpia ravintoaineita ja niiden vaikutuksia ja sen mikä merkitys monipuolisella ravinnolla on ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin
- tietää tekijät, jotka vaikuttavat ruoan valintaan ja valmistukseen
- osaa ohjatusti muuntaa perusruokia erikoisruokavalioruoiksi
- tuntee tavallisimmat ruokalajit ja suomalaisen aterijärjestyksen
- osaa suunnitella kotona syötäviä ateriakokonaisuuksia

- osaa ruokaa valmistaessaan käyttää kuhunkin tarkoitukseen sopivia elintarvikkeita, ruoanvalmistusmenetelmiä ja työvälineitä.
- osaa kotinsa ruoanvalmistuksen keskeiset perustyöt
- osaa suunnitella ja valmistaa omatoimisesti tavallista arkiruokaa ja laittaa sen kauniisti tarjolle
- tunnistaa tavallisimmat kotona käytetyt peruselintarvikkeet ja niiden jalostusasteet ja tietää mitä ruokaa niistä voi valmistaa
- osaa käsitellä ja säilyttää elintarvikkeita oikein
- osaa käyttää ja puhdistaa kotitalouksien tavallisimpia koneita, laitteita, välineitä ja astioita
- osaa suhteuttaa elintarvike- ja ruoanvalmistusmenot käytettävissä oleviin varoihin
- osaa työskennellä hygieenisesti ja työturvallisesti
- osaa lajitella ruoanvalmistuksessa syntyviä jätteitä
- osaa toimia ryhmässä
- osaa ottaa vastaan palautetta työstään asiallisesti

Tyydyttävä

Opiskelija

- osaa ohjatusti valmistaa tavallista arkiruokaa ja laittaa sen tarjolle
- tuntee tavallisimmat ruokalajit ja suomalaisen aterijärjestyksen
- tunnistaa tavallisimmat kotona käytetyt peruselintarvikkeet ja niiden jalostusasteet
- osaa käsitellä ja säilyttää elintarvikkeita oikein
- osaa ohjatusti käyttää ja puhdistaa kotitalouksien tavallisimpia koneita, laitteita, välineitä ja astioita
- osaa ohjattuna suhteuttaa elintarvike- ja ruoanvalmistusmenot käytettävissä oleviin varoihin
- osaa työskennellä hygieenisesti ja työturvallisesti
- osaa lajitella ruoanvalmistuksessa syntyviä jätteitä
- osaa toimia ryhmässä
- osaa ottaa vastaan palautetta työstään asiallisesti

3.1.2. Ruoka- ja tapakulttuuri 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu suomalaiseen tapakulttuuriin
- osaa valmistaa ruokaa ja leivonnaisia tavallisimpiin kodin perhejuhliin ja vuodenaikojen mukaisiin teemoihin
- tutustuu suomalaiseen juhlaperinteeseen, juhlaruokiin ja -leivonnaisiin
- tutustuu alueellisiin perinne- ja kausiruokalajeihin ja -leivonnaisiin
- tutustuu joidenkin maiden ruokakulttuureihin

Keskeiset sisällöt

- suomalainen tapakulttuuri
- suomalainen juhlaperinne
- kodin perhejuhlat
- vuodenaikajuhlat
- aluelliset perinne- ja kausiruokat ja -leivonnaiset
- joidenkin maiden ruokakulttuuri

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- osaa valmistaa ruokaa ja leivonnaisia tavallisimpiin kodin perhejuhliin ja vuodenaikojen mukaisiin teemoihin
- tutustuu suomalaiseen juhlaperinteeseen, alueellisiin perinne- ja kausiruokalajeihin, juhla- ja kausileivonnaisiin
- ymmärtää suomalaisen ruokakulttuuriin syntymiseen vaikuttavia tekijöitä
- osaa arvostaa suomalaista tapa- ja ruokakulttuuria
- osaa valmistaa joidenkin maiden ruokia

Hyvä

Opiskelija

- osaa valmistaa ruokaa ja leivonnaisia tavallisimpiin kodin perhejuhliin ja vuodenaikojen mukaisiin teemoihin
- tutustuu suomalaisiin perinne- ja juhlaruokiin
- tutustuu suomalaiseen tapakulttuuriin
- tutustuu joidenkin maiden ruokakulttuureihin

Tyydyttävä

Opiskelija

- osaa ohjatusti valmistaa ruokaa ja leivonnaisia tavallisimpiin kodin perhejuhliin vuodenaikojen mukaisiin teemoihin
- tutustuu juhla- ja perinneruokiin ja -leivonnaisiin
- tutustuu suomalaiseen tapakulttuuriin

3.1.3. Kodin ja tekstiilien hoito ja sisustaminen, 4 ov

Kodin ja tekstiilien hoito 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa huolehtia kodin puhtaudesta ja viihtyisyydestä
- osaa suunnitella ja tehdä kodin ylläpito- ja perussiivouksia
- osaa valita puhdistus- ja hoitoaineet kodin siivoukseen
- tutustuu kodin tavallisimpiin lattia-, seinä- ja kalustemateriaaleihin ja osaa hoitaa niitä
- osaa käyttää, puhdistaa ja säilyttää kodin siivousvälineitä – ja koneita
- tutustuu kodin tuholaisiin ja niiden torjuntaan
- osaa hoitaa kodin viherkasveja
- osaa pestä ja jälkikäsitellä kodin yleisimpiä tekstiilejä
- osaa käyttää vaatehuollossa tarvittavia koneita ja laitteita
- osaa hoitaa jalkineita
- tutustuu yritysten kotitalouksille tarjoamiin siivous- ja pesulapalveluihin
- osaa lajitella ja kierrättää kotitalouden jätteet
- osaa tehdä siivous- ja vaatehuoltotöitä yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa sekä toimia joustavasti ja ennakkoluulottomasti erilaisissa tilanteissa

Keskeiset sisällöt

- kodin siivousohjelma (ylläpito ja perussiivous)
- puhdistus- ja hoitoaineet (käyttö ja säilytys)
- lattia- seinä- ja kalustemateriaalien valinta ja hoito
- siivousvälineiden ja -koneiden käyttö ja hoito
- kodin tuholaiset ja niiden torjunta
- viherkasvien hoito
- kodin tekstiilien pesu ja jälkikäsitely
- vaatehuollon koneiden käyttö ja hoito
- jalkineiden hoitaminen
- kotitalouksille tarjottavat pesula- ja siivouspalvelut
- jätteiden lajittelu ja kierrätys
- sähköturvallisuus ja ergonomia
- kestävä kehitys

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- osaa huolehtia kodin puhtaudesta ja viihtyisyydestä sekä ymmärtää asuinympäristön puhtauden, esteettisyyden ja viihtyisyyden vaikutuksen ihmisen hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen

- osaa tunnistaa erilaista kodin likaa voidakseen arvioida sen poistamistarpeen ja -menetelmät
- osaa arvioida kodin eri tilojen puhtaustasoa sekä suunnitella ja tehdä kodin ylläpito- ja perussiivouksia tarkoituksenmukaisia menetelmiä käyttäen taloudellisesti ja työturvallisesti
- osaa valita siivoukseen tarkoituksenmukaiset kodin puhdistus- ja hoitoaineet
- tutustuu kodin tavallisimpien lattiaseinä- ja kalustemateriaalien ja muiden pintamateriaalien ominaisuuksiin sekä osaa puhdistaa ja hoitaa materiaalit hoito-ohjeen mukaisesti
- osaa käyttää, puhdistaa ja säilyttää tavanomaisia kodin siivousvälineitä ja – koneita
- osaa tunnistaa tavallisimpia terveyshaittoja, joita asunnon epäpuhtaus sekä sisustus- ja muut materiaalit, kuten siivousaineet saattavat aiheuttaa
- osaa tunnistaa kodin tuholaisia ja hakea tarvittaessa apua tuholaistorjuntaan
- tutustuu yritysten kotitalouksille tarjoamiin siivouspalveluihin ja osaa tarvittaessa käyttää niitä
- osaa lajitella erilaisia kodin tekstiilejä ja vaatteita sekä valita niille hoito-ohjeen mukaiset pesu- ja jälkikäsittelemenetelmät
- osaa käyttää tavallisimpia kodin vaatehuollon koneita ja laitteita sekä pesuaineita huolellisesti, taloudellisesti ja työturvallisesti
- osaa ottaa huomioon tavallisimmat yliherkkyydet valitessaan pesuaineita, tekstiilejä ja vaatteita
- osaa säilyttää likaiset ja puhtaat kodin tekstiilit ja vaatteet asianmukaisesti
- tutustuu tekstiilien tuholaistorjuntaan
- osaa hoitaa ja huoltaa jalkineita materiaalin mukaisesti
- tutustuu yritysten kotitalouksille tarjoamiin pesulapalveluihin ja osaa tarvittaessa käyttää niitä
- osaa työskennellä ergonomisesti ja työturvallisesti
- osaa käyttää kodinhoitotyössä käyttötarkoitukseen soveltuvia suoja- ja apuvälineitä
- ymmärtää ergonomisen työskentelyn merkityksen ihmisen työ- ja toimintakyvylle
- osaa arvioida asuntoa turvallisuuden kannalta, jolloin hän tietää tavallisimmat kodin tapaturmat ja osaa toimia tapaturman sattuessa
- osaa ottaa huomioon toiminnassaan kodin sähköturvallisuuden
- osaa ottaa kestäväen kehityksen periaatteet huomioon kodin ja tekstiilien hoitotyöhön hankinnoissa sekä veden, sähkön ja muun energian käytössä
- osaa valita ja käyttää ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia pesu- ja puhdistusaineita
- osaa kierrättää ja lajitella kotitalouden jätteet jätehuoltoa koskevien säädösten, ympäristömerkintöjen ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti
- osaa arvioida omaa kodin ja tekstiilien hoitotyötään ja työnsä tulosta, kehittää aktiivisesti toimintaansa ja seurata kehitystä
- osaa toimia ryhmässä
- osaa vastaanottaa ja antaa palautetta asiallisesti

Hyvä

Opiskelija

- osaa huolehtia kodin puhtaudesta ja viihtyisyydestä
- osaa tehdä kodin ylläpito- ja perussiivouksia

- osaa valita puhdistus- ja hoitoaineet kodin siivoukseen
- tutustuu kodin tavallisimpiin lattia-, seinä- ja kalustemateriaaleihin ja osaa puhdistaa ja hoitaa niitä
- tutustuu kodin tuholaisiin ja tuholaiistorjuntaan
- osaa hoitaa kodin viherkasveja
- tutustuu yritysten kotitalouksille tarjoamiin siivous- ja pesulapalveluihin
- osaa pestä ja jälkikäsitellä tavallisimpia kodin tekstiilejä
- osaa hoitaa jalkineita
- osaa työskennellä ergonomisesti ja työturvallisesti
- osaa lajitella ja kierrättää kotitalouden jätteet
- osaa ottaa palautetta vastaan asiallisesti
- harjaantuu toimimaan ryhmässä
- osaa arvioida itseään ja työnsä onnistumista

Tyydyttävä

Opiskelija

- tunnistaa lian kodissa ja osaa valita siivousmenetelmän tilan likaisuuden mukaan sekä puhdistaa ja hoitaa yleisimmät kodin pintamateriaalit
- osaa tehdä ohjatusti kodin ylläpito- ja perussiivouksia
- osaa ohjatusti käyttää ja valita siivousaineet ja -välineet puhdistusmenetelmän mukaan
- tutustuu viherkasvien hoitoon
- osaa valita ohjattuna ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia pesu- ja puhdistusaineita ja -menetelmiä
- osaa käyttää ja puhdistaa tavanomaisia kodin siivouskoneita käyttöohjeen mukaan
- tunnistaa tekstiilienhoito-ohjemerkinnot ja osaa valita kodin tekstiileille ohjeiden mukaiset puhdistus- ja jälkikäsitelymenetelmät
- osaa ohjattuna työskennellä ergonomisesti sekä noudattaa koneiden ja aineiden käytössä sähkö- ja käyttöturvallisuusmääräyksiä
- osaa lajitella ja kierrättää kotitalouden jätteet ja toimia kestävän kehityksen periaatteita noudattaen
- osaa ottaa vastaan palautetta asiallisesti

Asunnon hankinta ja sisustaminen 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu asumismuotoihin, asunnon hankintatapoihin ja asumisen kustannuksiin
- tutustuu asunnon ympäristöön ja asunnon toimivuuteen (keittiö, pesutilat) asumistarpeiden ja turvallisuuden kannalta
- tutustuu värien, valaistuksen ja viherkasvien merkitykseen sisustuksessa
- osaa sisustaa ja kalustaa asuntonsa
- huomioi kestävän kehityksen periaatteet asumiseen liittyvissä hankinnoissa

Keskeiset sisällöt

- asumismuodot, asunnon hankinta ja asumisen kustannukset
- asunnon ympäristö
- asunnon toimivuus, sisustus ja kalustus

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- osaa valita itselleen tai perheelleen parhaiten soveltuvan asumismuodon, jolloin hänen on tutustuttava eri asumismuotoihin, asunnon hankintatapoihin ja asumisen kustannuksiin
- osaa arvioida asuinympäristöä, asuntoa ja asunnon eri tiloja, kuten keittiötä ja pesutiloja, toimivuuden, kotitalouden asumistarpeiden ja turvallisuuden näkökulmasta
- osaa arvioida valitun asunnon pintamateriaaleja sekä osaa sisustaa ja kalustaa asuntonsa viihtyisäksi ja tarkoituksenmukaiseksi
- osaa arvioida, miten värit, valaistus, viherkasvit ja kukka-asetelmat lisäävät kodin viihtyisyyttä
- osaa tarvittaessa neuvotella asunnon hankinnasta, sisustamisesta ja kalustamisesta perheensä muiden jäsenten kanssa ja sopia hankinnoista ja muista päätöksistä yhdessä
- ymmärtää, miten tärkeitä on ottaa muut perheenjäsenet huomioon asumiseen liittyviä muutoksia tehtäessä
- osaa arvostaa ihmisten yksilöllisyyttä ja yksityisyyttä myös kotona
- osaa ottaa kestävä kehityksen periaatteet huomioon asumiseen liittyvissä hankinnoissa

Hyvä

Opiskelija

- tutustuu eri asumismuotoihin, asunnon hankintatapoihin ja asumisen kustannuksiin ja osaa käyttää saamiaan tietoja hyväksi valitessaan itselleen asuntoa
- osaa arvioida asuinympäristöä, asuntoa ja asunnon eri tiloja, kuten keittiötä ja pesutiloja, toimivuuden, asumistarpeiden ja turvallisuuden kannalta
- osaa sisustaa ja kalustaa asuntonsa viihtyisäksi
- osaa ottaa huomioon värit, valaistuksen ja viherkasvit asunnon sisustuksessa
- tietää mistä saa asiantuntija-apua asumiseen liittyvissä asioissa

Tyydyttävä

Opiskelija

- tutustuu asumismuotoihin ja asunnon hankintatapoihin
- osaa ohjattuna suhteuttaa asumisen kustannukset käytettävissä oleviin varoihin
- on tutustunut kodin keittiö-, pesu- ja vaatehuoltotilojen sisustamiseen ja kalustamiseen
- osaa ohjattuna sisustaa ja kalustaa kotinsa

3.1.4. Yhteiskunnassa ja kuluttajana toimiminen 2 ov

Yhteiskunnassa toimiminen 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa suunnitella omaa opiskelu- ja työuraansa sekä hakea tietoa opiskelu- ja työpaikoista
- tunnistaa oman oppimistyylinsä, kehittää omia oppimisen taitojaan ja oppii toimimaan erilaisissa ryhmissä
- osaa käyttää yhteiskunnan palveluja ja hoitaa omia opiskeluun, verotukseen, sairastumiseen sekä perheen perustamiseen liittyviä asioita
- tietää mistä saa tarvittaessa asiantuntija-apua em. asioihin

Keskeiset sisällöt

- opiskelu/työpaikan haku
- opiskelutaidot
- ryhmätyötaidot
- työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- tunnistaa oman oppimisensa tyyliä
- osaa arvioida ja kehittää oman oppimisen taitojaan
- osaa suunnitella omaa opiskelu- ja työuraansa
- osaa hakea tietoa opiskelu- ja työpaikoista
- osaa käyttää yhteiskunnan palveluja ja hoitaa opiskeluun, verotukseen, sairastumiseen sekä perheen perustamiseen liittyviä asioita viranomaisten kanssa
- tutustuu pääpiirteittäin palkansaajan ansio- ja pääomatulojen verotukseen
- tuntee parisuhteeseen, kuten kihlautumiseen, avo- ja avioliittoon sekä avioeroon ja puolisoiden asemaan liittyviä omaisuus- ja velkasuhteita
- tietää mistä tarvittaessa hakea asiantuntija-apua em. asioihin

Hyvä

Opiskelija

- osaa hakea tietoa opiskelu- ja työpaikoista
- tietää yhteiskunnan opiskeluun, verotukseen ja perheen perustamiseen liittyvät keskeiset viranomaispalvelut

Tyydyttävä

Opiskelija

- tietää, mistä tietolähteistä tai miltä asiantuntijalta saa tarvittaessa tietoa ja apua

Kuluttajana toimiminen 1 ov

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- tuntee kotitalouden merkityksen ja tehtävät yhteiskunnassa
- tuntee pääpiirteittäin kotitalouksien tarpeet, kulutusmenot ja käytettävissä olevat
- voimavarat eri elämäntilanteissa
- osaa laskea käytettävissä olevan tulon ja laatia oman kotitalouden talousarvion ja kirjanpidon
- osaa arvioida maksujen ja luottojen kuluja tai eri säästämisen- ja sijoitusvaihtoehtojen
- tuottoja taloudellisuuden ja kannattavuuden näkökulmasta
- tutustuu tavallisimpiin kotitalouksien käyttämiin maksu- ja rahoitustapoihin ja osaa arvioida niitä oman talouden kannalta
- tutustuu perintäkeinoihin sekä talous- ja velkaneuvontaan
- osaa toimia vastuuntuntoisena ja valveutuneena kuluttajana
- tietää kuluttajan oikeudet ja velvollisuudet
- osaa tehdä hankinnat suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisesti
- ottaa huomioon tuoteturvallisuuden, kestävän kehityksen sekä kansainvälistymisen
- vaikutuksen hyödyke- ja palveluvalikoimiin
- ymmärtää tuotteen alkuperän merkityksen hankinnoissa oman ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta

Hyvä

Opiskelija

- tuntee kotitalouden merkityksen ja tehtävät yhteiskunnassa tuntee pääpiirteittäin kotitalouksien tarpeet ja kulutusmenot
- tietää kulutusmenojen rakenteen ja keinot, joilla voi vaikuttaa kulutusmenoihin
- tietää maksujen ja luottojen kulut taloudellisuuden ja kannattavuuden näkökulmasta
- osa laskea käytettävissä olevan tulonsa sekä laatia ohjeita soveltaen talousarvion ja kirjanpidon itselleen
- osaa tehdä hankintoja tarkoituksenmukaisesti
- tutustuu tavallisimpiin kotitalouksien käyttämiin maksu- ja rahoitustapoihin ja osaa vertailla niitä käytännön hankintatilanteissa
- tietää kuluttajan oikeudet ja velvollisuudet
- tietää mistä tietolähteistä ja miltä asiantuntijalta saa tietoa ja apua tarvittaessa

Tyydyttävä

- tietää kulutusmenojen rakenteen ja keinot, joilla voi vaikuttaa kulutusmenoihin
- osaa ohjatusti tehdä hankintoja
- tutustuu kodin lainoihin, luottoihin, vakuuksiin ja vakuutuksiin sekä perintäkeinoihin
- osaa laskea ohjatusti käytettävissä olevan tulonsa sekä laatia talousarvion ja kirjanpidon itselleen
- osaa ohjatusti vertailla maksu- ja rahoitustapoja
- osaa hakea ohjatusti eri lähteistä tutkittua tietoa kotitalouksien käyttämistä tuotteista ja palveluista
- tietää kuluttajan oikeudet ja velvollisuudet
- tietää mistä tietolähteistä ja miltä asiantuntijalta saa tietoa ja apua tarvittaessa

3.1.5. Käsityöt 4 ov

Käsityöt 3 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan tarkoituksenmukaisia käsitöitä, esteettiset, taloudelliset ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen
- osaa tietoisesti valita sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit
- löytää uusia ratkaisuja ja osaa omatoimisesti tehdä muutakin kuin annettuja tehtäviä
- osaa luokitella ja vertailla hankkimaansa tietoa sekä muokata sitä eri tilanteisiin sopivaksi
- tutustuu suomalaiseen käsityöperinteeseen
- oppii arvioimaan omaa työtään ja ottamaan vastaan palautetta

Keskeiset sisällöt

- kodin käyttötekstiilien kokonaisuuden valmistaminen
- työ joustavasta materiaalista (esim. T-paita)
- pieni neuletyö (sukat, sormikkaat, lapaset...)
- vaatteiden uudistamis- ja/tai korjaustyö
- käsitöiden valmistuksessa tarvittavien koneiden ja työvälineiden oikea käyttö ja huolto

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- osaa valmistaa itselleen ja kotitalouden tarpeisiin käsitöitä valintansa mukaan
- osaa tietoisesti valita sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit
- toimii itsenäisesti, aktiivisesti ja taloudelliset seikat huomioon ottaen
- löytää uusia ratkaisuja ja osaa tehdä omatoimisesti muutakin kuin annettuja tehtäviä

- osaa luokitella, vertailla ja jäsentää hankkimaansa tietoa sekä muokata sitä eri tilanteisiin sopivaksi
- osaa työn valinnassa huomioida käytettävissä olevat voimavarat
- pystyy kehittämään ja arvioimaan itseään monipuolisesti
- osaa ottaa vastaan ja antaa palautetta
- osaa työskennellä ergonomisesti ja työturvallisesti

Hyvä

Opiskelija

- osaa valmistaa tavallisimpia käsitöitä, kuten kodin käyttötekstiilejä ja perusvaatteita itselle tai toiselle henkilölle
- osaa soveltaa työhönsä valmiita ohjeita ja kaavoja
- osaa käyttää omaksumiaan taitoja ja työmenetelmiä luovasti ja taloudellisesti
- pystyy hahmottamaan työkokonaisuuksia
- osaa tehdä perusteltuja materiaalivalintoja ja -vertailuja
- osaa ottaa huomioon kestävän kehityksen periaatteet valitsemassaan työssä
- tekee kaikki annetut tehtävät ja arvioi itseään ja töitään monipuolisesti
- osaa ottaa vastaan palautetta töistään asiallisesti
- osaa työskennellä turvallisuusnäkökohdat huomioiden

Tyydyttävä

Opiskelija

- osaa ohjattuna valmistaa tavallisimpia käsitöitä, kuten kodin käyttötekstiilejä ja perusvaatteita itselle tai toiselle henkilölle
- osaa ohjattuna käyttää valmiita ohjeita ja kaavoja
- osaa ohjattuna käyttää työmenetelmiä ja -välineitä taloudellisesti ja turvallisesti
- tuntee valitsemaansa työhön soveltuvat materiaalit ja yksinkertaiset työmenetelmät
- osaa ottaa huomioon kestävän kehityksen periaatteet valitsemassaan käsityössä
- osaa tehdä pienen korjaustyön valintansa mukaan
- tekee annetut tehtävät ja arvioi itseään ja työnsä onnistumista
- oppii ottamaan palautetta vastaan asiallisesti
- osaa ohjattuna työskennellä turvallisesti

Tekstiilien tuntemus 1 ov

Tavoitteet

Opiskelija

- tutustuu keskeisiin tekstiilimateriaaleihin, niiden alkuperään sekä käyttö- ja hoito-ominaisuuksiin
- oppii vertailemaan ostetun ja itse valmistetun tuotteen ominaisuuksia ja hintaa
- tiedostaa ympäristöseikat ja kestävän kehityksen periaatteet hankinnoissaan
- oppii valitsemaan tarkoituksenmukaisia tekstiilituotteita ja oppii hoitamaan ja säilyttämään ne oikein
- tutustuu pukeutumisetikettiin

Keskeiset sisällöt

- Tekstiilimateriaalit
- Tavallisimmat yliherkkyystekijät vaatteissa ja tekstiileissä yleensä
- Ympäristöystävällinen kuluttaja
- Itse valmistetut ja ostotuotteet
- Tekstiilituotteiden huolto ja säilytys
- Pukeutuminen. Värit ja vartalotyyppit

Arviointitasot

Kiitettävä

Opiskelija

- tunnistaa tekstiilimateriaalit ja osaa vertailla niiden ominaisuuksia keskenään
- osaa perustellusti valita materiaalit eri käyttötarkoituksiin
- osaa järkevästi vertailla itse valmistettuja ja ostotuotteita keskenään
- osaa hoitaa ja säilyttää eri materiaaleista valmistettuja vaatteita ja kodin tekstiilejä
- tietää miten pukeutua eri tilaisuuksiin

Hyvä

Opiskelija

- tunnistaa keskeiset tekstiilimateriaalit
- osaa tietoisesti valita materiaalin eri käyttötarkoituksiin
- tiedostaa taloudelliset seikat valinnoissaan
- tietää miten eri materiaaleista valmistetut vaatteet ja kodin tekstiilit tulee hoitaa ja säilyttää
- tietää miten eri tilaisuuksiin tulisi pukeutua

Tyydyttävä

Opiskelija

- tunnistaa tavallisimmat tekstiilimateriaalit
- osaa tehdä vaate- ja tekstiilivalintoja, käytettävissä olevat varat huomioon ottaen
- tietää miten käyttövaatteita ja kodin tekstiilejä hoidetaan ja säilytetään
- tuntee yleisimmät pukeutumissäännöt

3.2. VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT

Opiskelija sisällyttää opintoihinsa 3 opintoviikkoa vapaasti valittavia opintoja. Vapaasti valittavat opinnot voivat olla ammatillisia opintoja, työkokemusta tai ohjattuja harrastuksia, jotka tukevat talouskoulun yleisiä tavoitteita sekä opiskelijan persoonallisuuden kasvua.

4. OPISKELIJAN ARVIOINTI

4.1. Arvioinnin perusteet

Arvioinnin tehtävät

Opiskelija-arvioinnin tehtävänä on:

- tukea opiskelijan oppimista
- vahvistaa myönteistä minäkuvaa ja motivaatiota
- tuottaa tietoa opiskelijan osaamisen tasosta
- kehittää opiskelijan arviointitaitoa
- antaa koko oppilaitokselle palautetta oman toiminnan
- tuloksellisuudesta ja opetustoimen vaikuttavuudesta
- antaa työnantajille tietoa opiskelijoiden ja ammattiin valmistuvien osaamisen tasosta (Opetushallitus, OPS:n perusteet)

Tässä oppilaitoksessa arvioinnin tehtävänä on lisäksi tukea opiskelijan kasvua niin, että hänestä kehittyy yhteistyökykyinen, joustava ja aktiivisesti itseään ja ammattitaitoaan kehittävä työntekijä.

Opiskelija-arvioinnin periaatteet ja niiden soveltaminen sekä opintosuoritusotteen ja tutkintotodistuksen sisältö tulee olla kaikkien opiskelijoiden ja arviointiin osallistuvien tiedossa. Arvioinnin periaatteita käsitellään opiskelun alussa ja uuden opintokokonaisuuden alkaessa.

Opiskelijan arviointi on laadullista. Arvioinnin perustana toimivat opetussuunnitelmissa määritellyt opintokokonaisuuksien tavoitteet. Opiskelijan osaamista verrataan opintokokonaisuuksien tavoitteisiin ja niiden pohjalta laadittuihin osaamisen tasokuvauksiin ja arviointikriteereihin. Kehittävää arviointia toteutetaan koko opiskelijan oppimisprosessin ajan.

Asennoituminen opiskeluun

Opiskelijan tietojen ja taitojen kehittymisen lisäksi arvioidaan työskentelyä ryhmän jäsenenä, aktiivisuutta, luovuutta, vastuunottoa ja vuorovaikutustaitoja erilaisissa opiskelutilanteissa. Seuraavassa selvitetään tarkemmin opiskelijan asennoitumisen vaikutuksia arviointiin.

Opiskelijaa havainnoimalla saadaan arviointitietoa niiden tapa- ja asennetavoitteiden saavuttamisesta, joita oppilaitos ja työelämä asettavat opiskelijalle. Tällöin on kyse seuraavanlaisesta arviointikohteesta:

- huolellisuus ja järjestelmällisyys tehtävien suorittamisessa
- vastuuntunto ja tehokkuus sekä aktiivisuus opiskelutilanteessa
- osallistuminen opetukseen
- työturvallisuuden huomioonottaminen esim. käytännön työtilanteissa
- suhtautuminen opiskelutovereihin, opiskeluun ja opiskelutyöhön

Opettaja keskustelelee havainnoistaan opiskelijan kanssa ja tarvittaessa ryhtyy korjaaviin toimenpiteisiin. Opettaja voi nostaa tai laskea opiskelijan tietojen ja /tai taitojen perusteella muodostunutta opintojakson arvosanaa enintään yhden sanallisen arvosanan välin verran, jos asetetut tapa- ja asennetavoitteet eivät toteudu.

Poissaolot

Opiskelu edellyttää opiskelijan säännöllistä osallistumista opetukseen sekä kaikissa pakollisissa aineissa että valitsemissaan muissa aineissa. (Laki ammatillisesta koulutuksesta 630/1998). Opettajat seuraavat opiskelijoiden poissaoloja. Mikäli oppimistavoitteiden saavuttaminen on opiskelijan poissaolojen vuoksi häiriintynyt, opettajan tulee harkita, edellyttävätkö poissaolot lisäsuorituksia tai koko opintojakson hylkäämisen.

4.2. Arvosana-asteikko ja arvosanojen muuntaminen

Arvosana-asteikko

Arvosana-asteikosta on voimassa, mitä asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A 811/98, 10§ on säädetty).

Arvosanan muuntaminen

Opiskelijaa arvioidaan sen oppilaitoksen arviointikäytännön mukaan, missä hän kuolloinkin suorittaa opintokokonaisuuksia tai sen osia. Jos eri oppilaitosten arvosana-asteikot eroavat toisistaan, hyväksilukeva oppilaitos muuntaa arvosanat ja määriteltävä vastaavuus opiskelijan eduksi.

Arvosanat muunnetaan seuraavasti:

Lukion arvosana-asteikko (5-10)		Ammatillisen oppilaitoksen arvosana-asteikko (1 - 5)	Asteikko (1 – 3)
erinomainen	10 kiitettävä	5	3
kiitettävä	9 kiitettävä	5	3
hyvä	8 hyvä	4	2
tyytyttävä	7 hyvä	3	2
kohtalainen	6 tyydyttävä	2	1
välttävä	5 tyydyttävä	1	1

4.3. Todistukset

Todistus talouskoulusta

Todistus talouskoulusta on virallinen asiakirja, jonka sisällössä noudatetaan ammatillisten perustutkintojen opetussuunnitelman perusteissa annettuja määräyksiä. Todistuksen kotitalousopetuksesta (talouskoulu) antamisessa on voimassa, mitä asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A 811/98, 13 §) on säädetty.

Opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti todistuksessa talouskoulusta on seuraavat tiedot:

- koulutuksen järjestäjän/oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- kotitalousopetuksen (talouskoulu) suorittaminen ja opintojen laajuus opintoviikkoina
- suoritettavat opinnot, niiden laajuudet ja arvosanat
- päiväys ja allekirjoitukset
- koulutuksen järjestäjän/oppilaitoksen leima.

Kääntöpuolella tai lisälehdellä

- koulutuksen järjestäjän/oppilaitoksen nimi
- opetusministeriön järjestämislupa ja lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti
- kotitalousopetuksen (talouskoulu) määrittäminen muuksi kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettäväksi kotitalousopetuksiksi
- koulutuksen laajuuden ja opintoviikon määritelmä
- arvosana-asteikko

TODISTUS

Sen lisäksi, mitä todistuksen antamisesta on asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A 811/98, 13 §) säädetty, opiskelijalle annetaan todistus suoritetuista opinnoista. Siihen merkitään arvosanojen lisäksi myös sellaisiin opintokokonaisuuksiin osallistuminen, joista opiskelija ei ole vielä saanut arvosanaa. Todistukseen kirjataan lisäksi, mitä suorituksia todistuksen saaminen opiskelijalta edellyttää.

EROTODISTUS

Erotodistuksesta on voimassa, mitä ammatillisesta koulutuksesta (A 811/98 §) on säädetty.

4.4. Arviointi erityisopetuksessa

Opiskelijan arvioinnissa noudatetaan samoja periaatteita kuin muutenkin. Kun opetussuunnitelman tavoitteita on mukautettu lain 630/98 20 § ja 21 § 2 ja 3 mom. perusteella, siitä tehdään merkintä todistukseen. Opiskelija saa todistuksen kotitalousopetuksesta (talouskoulu), vaikka tavoitteita olisikin mukautettu. Mukautetuista tavoitteista tehdään alaviitemerkintä todistukseen. Arviointi suoritetaan mukautettuihin tavoitteisiin suhteutettuna, jolloin tavoitteille on laadittu arviointikriteerit. Arvosana-asteikko on sama kuin yleensä käytössä oleva.

Jos opinnot jäävät olennaisilta osin puuttelliseksi, todistuksen kotitalousopetuksesta (talouskoulu) sijasta annetaan todistus suoritetuista opinnoista. Sen liitteenä annetaan selvitys siitä, mitä opiskelija parhaiten osaa.

4.5. Maahanmuuttaja opiskelijoiden arviointi

Maahanmuuttajaopiskelijoiden ja muiden eri kieli- ja kulttuuriryhmien opiskelijoiden oppimistulokset arvioidaan samalla tavalla kuin muidenkin opiskelijoiden. Tietoja ja taitoja arvioidaan sellaisilla menetelmillä, että kielitaidon mahdollinen puuttellisuus ei vaikuta arvosanaa heikentävästi.